

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **M. P.**
bytem X

zastoupená advokátkou Mgr. Lucií Hrdou
sídlem Pod Marjánkou 1680/31, Praha 6

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

- 1. Předmětem sporu bylo, zda byla výdělečná činnost žalobkyně v období od 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993, kterou vykonávala pro OPBH, zohledněna v rámci výpočtu procentní výměry starobního důchodu v úhrnu ročních vyměřovacích základů, nebo zda byla započtena jen jako vyloučená doba.
- 2. Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále „napadené rozhodnutí“) změnila své předchozí rozhodnutí ze dne 9. 7. 2024, č. j. X (dále „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že od

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

27. 3. 2024 zvýšila starobní důchod žalobkyně na 18 550 Kč měsíčně. V odůvodnění mimo jiné uvedla, že k období od 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993 nedisponovala žádnými evidenčními listy důchodového pojištění. Žalobkyně dobu výdělečné činnosti prokázala čestnými prohlášeními kolegů. Tuto dobu žalovaná započítala jako vyloučenou dobu, protože nebylo možné zjistit výši vyměřovacího základu. Právní úprava neumožňovala dovozovat a stanovovat výši hrubého výdělku (vyměřovacího základu) z čestných prohlášení. Žalovaná nemohla provést rekonstrukci evidenčních listů důchodového pojištění. Období do 31. 12. 1985 nespadalo do rozhodného období pro výpočet osobního vyměřovacího základu.

3. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). V žalobě rozporovala výši procentní výměry starobního důchodu. Nesouhlasila s tím, že žalovaná zohlednila dobu od 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993 jako vyloučenou dobu bez vyměřovacího základu. Tvrdila, že byla zaměstnána. Od července 1985 pracovala jako uklízečka. Od ledna 1986 pracovala na souběžný pracovní poměr v polovině fondu pracovní doby u OPBH v kotelně na pevná paliva. Od 17. 3. 1986 na hlavní pracovní poměr prováděla úklid dvou vchodů k přidělenému bytu. K tomu na vedlejší pracovní poměr vykonávala činnost topičky. Tyto činnosti dělala do zániku OPBH, kdy činnosti přešly na Bytový podnik v Praze 5. Dle napadeného rozhodnutí žalovaná neměla k dispozici evidenční listy za toto období. Do roku 1989 byla vyžadována pracovní povinnost. Žalovaná proto musí mít jiné podklady, které obdržela od zaměstnavatele žalobkyně. Pokud by žalobkyně nepracovala, byla by evidována jako příživník. Žalobkyně doklady ztratila. Tehdejší zaměstnavatel byl zrušen. Nový doklady nedohledal. Archiv, kde doklady měly být k dispozici, byl vytopen a vše muselo být zlikvidováno. Žalobkyně prokázala dobu výdělečné činnosti. Doložila čestná prohlášení kolegů. Měla hrubý příjem mezi 5 a 11 tisíci Kč. Průměrnou mzdu mohou prokázat mzdy jiných zaměstnanců na téže pozici. Žalovaná možnost stanovení průměrné mzdy nevzala v úvahu. Je v rozporu s principy demokratického státu, že žalovaná nezohlednila alespoň minimální mzdu. Ta byla upravena v roce 1991. Od 1. 2. 1991 činila 2 000 Kčs, od 1. 1. 1992 pak 2 200 Kčs. Žalovaná měla vycházet alespoň z ní. Měla též porovnat možnou výši průměrné mzdy. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč se neobrátila na zaměstnavatele žalobkyně nebo na jeho likvidátora s žádostí o doklady. Žalobkyně byla plátcem pojištění. Z napadeného rozhodnutí neplyne, proč žalovaná nedohledala výši, kterou za žalobkyni její tehdejší zaměstnavatel odvedl. Z toho mohla zjistit vyměřovací základ.
4. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že doba pojištění od 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993 včetně vyměřovacích základů byla zohledněna již v rozhodnutí ze dne 26. 3. 2024, kterým byl žalobkyni přiznán starobní důchod. Žalovaná vycházela z evidenčního listu důchodového zabezpečení od zaměstnavatele OPBH, Bytový podnik v Praze 5 ze dne 30. 11. 1993. Tím prokázala, že spornou dobu pojištění, včetně vyměřovacích základů, zohlednila. Za účelem prokázání vyměřovacích základů nelze použít čestná prohlášení svědků a žadatele o důchod.
5. Žalobkyně v replice uvedla, že není zřejmé, proč žalovaná uvedla, že byly zhodnoceny i vyměřovací základy. V napadeném rozhodnutí uvedla, že nedisponovala evidenčními listy. Není zřejmé, zda správní spis evidenční list obsahuje. Napadené rozhodnutí se o něj neopírá. Z rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, plyne, že pokud je možné bez evidenčního listu postavit najisto aspoň minimální výši vyměřovacího základu za příslušný rok, není důvod pro vyloučení celé doby pojištění. Takovým způsobem žalovaná Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

nepostupovala. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že období bylo zohledněno jen jako vyloučená doba. Pokud žalovaná z evidenčního listu vycházela, z napadeného rozhodnutí neplyne, jak dospěla ke konkrétním vyměřovacím základům.

6. Při jednání konaném dne 28. 4. 2025 setrvali účastníci na svých procesních stanoviscích. Žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí obsahuje značné chyby a nedostatky. Výše starobního důchodu nebyla stanovena správně. Žalovaná do výpočtu vyměřovacího základu nezahrnula dny z období let 1986 – 1993, které nesprávně považovala za vyloučené. Nezabývala se výší žalobkyniných příjmů v tomto období. Po celé toto období byla žalobkyně zaměstnaná. Je s podivem, že žalovaná nevycházela z evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného OPBH. Napadené rozhodnutí je vnitřně rozporné. Není z něj zřejmé, proč žalovaná určité dny měla za vyloučenou dobu. Žalovaná poukázala na osobní list důchodového pojištění, který zohledňuje i doby, které žalobkyně označuje jako vyloučené.
7. Soud dokazování neprováděl. Vycházel z obsahu správního spisu, jehož podstatný obsah při jednání předestřel. Správním spisem se dokazování neprovádí. Součástí spisu byly žalobkyní předložená čestná prohlášení, námitky žalobkyně ze dne 7. 7. 2024, osobní listy důchodového pojištění a napadené rozhodnutí.
8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde o žalobu věcně projednatelnou. Soud posoudil žalobu v rozsahu uplatněných žalobních bodů vycházejí ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, neshledal.
9. V projednávané věci je sporné, zda žalovaná při výpočtu výše starobního důchodu zohlednila výdělečnou činnost žalobkyně, kterou vykonávala od 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993 pro OPBH, Bytový podnik v Praze 5, a jakým způsobem.
10. Předně je třeba uvést, že podle § 18 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Do rozhodného období se podle § 18 odst. 4 věty první téhož zákona nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Žalovaná tedy v napadeném rozhodnutí správně uvedla, že pro stanovení osobního vyměřovacího základu nelze období do 31. 12. 1985 zohlednit.
11. Pokud jde o zbytek sporného období, soud souhlasí s žalobkyní, že žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že nedisponovala žádným evidenčním listem důchodového pojištění (resp. zabezpečení) za období 1. 9. 1985 do 31. 3. 1993, a že jej hodnotila jako vyloučenou dobu. Opak je ovšem pravdou.
12. Součástí správního spisu je evidenční list důchodového zabezpečení, který vystavil OPBH, Bytový podnik v Praze 5 v likvidaci, za období od 1. 11. 1984 do 30. 6. 1993. Podle něj v roce 1986 činil hrubý výdělek žalobkyně 29 218 Kčs, přičemž 46 dnů byla žalobkyně v pracovní neschopnosti. V roce 1987 činil její hrubý výdělek 15 956 Kčs; jako náhradní doba je evidováno 178 dnů. V roce 1988 žalobkyně vydělala 30 908 Kčs; 27 dnů byla v pracovní neschopnosti. V roce 1989 měla hrubý výdělek 36 458 Kčs; náhradní doba činila 34 dnů. V roce 1990 žalobkyně dosáhla na 38 890 Kčs; náhradní doba činila 35 dnů. V roce 1991 činil hrubý výdělek

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

žalobkyně 47 446 Kčs; náhradní doba byla 12 dnů. V roce 1992 byl hrubý výdělek 51 976 Kčs; náhradní doba 9 dnů. V období od 1. 1. 1993 do 30. 6. 1993 činil hrubý výdělek žalobkyně 36 870 Kč. Náhradní doba byla 46 dnů.

13. Hrubé výdělky žalobkyně, dobu pojištění, náhradní doby pojištění a dny pracovní neschopnosti žalovaná při výpočtu starobního důchodu zohlednila. To plyne z osobního listu důchodového pojištění, který je nedílnou součástí napadeného rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2020, č. j. 5 Ads 133/2019-23, bod 20). V osobním listu jsou v kolonce „Vyměřovací základ“ zahrnuty stejné výdělky, které jsou uvedeny v evidenčním listu důchodového zabezpečení. Rovněž jsou v něm zohledněny dny pracovní neschopnosti a náhradní doba, a to jako vyloučená doba. Těmito hodnotám současně odpovídají údaje z žádosti o starobní důchod uvedené v přehledu zhodnocených dob pojištění. I v žádosti je uvedeno, že žalovaná dobu pojištění, vyměřovací základ a vyloučené dny za toto období eviduje. Výdělky jsou rovněž promítnuty v úhrnu ročních vyměřovacích základů, který žalovaná uvedla na str. 4 napadeného rozhodnutí. Ten je sice odlišný od úhrnu vyměřovacích základů dle osobního vyměřovacího základu, ale to pouze z důvodu, že v něm ještě nebyl zohledněn vyměřovací základ za rok 2010, který dodatečně vyšel najevo (k tomu viz str. 6 napadeného rozhodnutí). Konečný přepočet výše důchodu provedený žalovanou na str. 7 napadeného rozhodnutí pak odpovídá údajům uvedeným v osobním listu důchodového pojištění. Tam uvedená výsledná výše důchodu odpovídá částce ve výroku napadeného rozhodnutí. Výdělečná činnost žalobkyně tedy nebyla zohledněna pouze jako vyloučená doba. Z tohoto důvodu není třeba vycházet z rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, na který žalobkyně poukazovala v replice.
14. Žalobkyně k námitkám proti prvostupňovému rozhodnutí předložila evidenční listy důchodového zabezpečení dvou kolegů vystavených organizací Bytový podnik v Praze 5 v likvidaci. Z evidenčního listu D. P., který dle čestného prohlášení pracoval jako řidič, topič, domovník a uklízeč, plyne, že v roce 1990 měl hrubý výdělek 48 105 Kčs. V roce 1991 vydělal částku 45 524 Kčs, v roce 1992 částku 53 676 Kčs a v prvním pololetí roku 1993 částku 19 637 Kč. J. K., který podle čestného prohlášení pracoval jako vedoucí střediska tepelných zařízení, dosáhl za celý rok 1993 výdělků ve výši 107 969 Kč.
15. Roční výdělky kolegů žalobkyně nejsou natolik odlišné, že vzbuzují pochybnosti o správnosti započítaných výdělků žalobkyně. Například v roce 1991 vydělal D. P. 45 524 Kčs a žalobkyně 47 446 Kčs. Podobně vysoké výdělky (kolem 52 000 Kčs) měly oba i v roce 1992, což odpovídá žalobkynin tvrzení vyšší průměrné mzdy za tento rok. Za první pololetí roku 1993 měla žalobkyně výdělek vyšší než pan P. Oba přitom zastávali obdobnou práci (prováděli úklid a zajišťovali topení). J. K. měl sice v roce 1993 vyšší výdělek než žalobkyně, nicméně pracoval na vedoucí pozici. Jeho výdělek proto pochybnosti rovněž nezakládá.
16. Z listin předložených žalobkyní proto neplyne, že výdělky žalobkyně musely být jiné, než jaké uvádí evidenční list. Za účelem prokázání vyměřovacích základů nelze použít čestné prohlášení svědků a žadatele o důchod (viz rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-93). Primární důkazní prostředek sloužící k osvědčení získaných vyměřovacích základů jsou zejména evidenční list důchodového pojištění, dříve (do 31. 12. 1995) evidenční list důchodového zabezpečení. Podkladem pro vyhotovení evidenčního listu důchodového zabezpečení byly totiž mzdové listy (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, a tam citovanou judikaturu). Ke spolehlivému stanovení vyměřovacího základu lze užít jen takové důkazní prostředky, z nichž lze přesně zjistit konkrétní rozhodné údaje (viz

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2022, č. j. 7 Ads 132/2020-25, bod 16). Ty však z čestných prohlášení neplynou. Žalovaná proto nepochybila, pokud nevycházela z průměrné mzdy osob zaměstnaných na stejné pozici jako žalobkyně nebo z průměrného výdělku kolegů žalobkyně. Z těchto důvodů nebylo třeba v řízení před soudem provádět důkaz výslechy žalobkyně, jejího manžela, kolegů a vedoucího žalobkyně a dalších osob označených v žalobě.

17. Soud rozumí žalobkyni, že odůvodnění napadeného rozhodnutí působí na několika místech zmateně a neodpovídá faktickému postupu žalované. Nicméně pochybení žalované, která v odůvodnění mylně uvedla, že evidenčním listem nedisponuje a že výdělečnou činnost zohlednila jen jako vyloučenou dobu, nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. V procentní výměře starobního důchodu byly započteny všechny výdělky, které žalobkyně podle evidenčního listu důchodového zabezpečení dosáhla u OPBH v období od 1. 1. 1986 do 30. 6. 1993. Nebylo povinností žalované se obrátit na zaměstnavatele žalobkyně nebo jeho likvidátora s žádostí o doklady a zdůvodnění svého postupu zanést do napadeného rozhodnutí. Žalovaná totiž pracovala s evidenčním listem od zaměstnavatele žalobkyně, jehož správnost žalobkyně relevantně nepochybnila.
18. Je třeba rovněž zmínit, že žalobkyně chybně vyhodnotila osobní list důchodového pojištění, který byl součástí prvostupňového rozhodnutí. Výdělky dle evidenčního listu důchodového zabezpečení od OPBH byly v osobním listu důchodového pojištění, a tedy i v prvostupňovém rozhodnutí zohledněny. Žalobkyně proto v námitkách mylně uváděla, že nemá za sporné období žádný vyměřovací základ. Výdělky byly přitom zohledněny již v rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2024, č. j. X, jímž byl žalobkyni přiznán starobní důchod, a proti kterému žalobkyně námitkami nebrojila. Lze proto uzavřít, že výdělečná činnost žalobkyně pro OPBH je zohledněna v úhrnu ročních vyměřovacích základů v rámci procentní výměry starobního důchodu žalobkyně. Námitky tak nejsou důvodné.
19. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu má odpovídat výroku rozhodnutí a faktickému postupu správního orgánu. Napadené rozhodnutí toto nesplňuje. Zrušení napadeného rozhodnutí by však žalobkyni neprospělo. Žalovaná řádně zohlednila vyměřovací základy žalobkyně už v rozhodnutí, kterým přiznala žalobkyni starobní důchod. Novým rozhodnutím by se žalobkyni dostala pouze změna odůvodnění, nikoliv změna výroku, která je klíčová. Žalobkyně by se změny výše starobního důchodu z namítaného důvodu nedočkala. Nadto byl žalobkyni napadeným rozhodnutím zvýšen starobní důchod z důvodu dopočtení vyměřovacího základu za rok 2010. Zrušením napadeného rozhodnutí by se žalobkyně, alespoň na určitou dobu, dostala do období před zohledněním tohoto vyměřovacího základu. Po určitou dobu by tedy platilo rozhodnutí, které přiznávalo žalobkyni starobní důchod ve výši 18 482 Kč měsíčně. To přitom není kvůli chybnému odůvodnění žádoucí.
20. Soud pro úplnost uvádí, že obecná tvrzení žalobkyně, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon o důchodovém pojištění, že skutkový stav nemá oporu ve spise, že neodpovídá principům demokratického státu, že se žalovaná nevypořádala s důkazními prostředky a nezajistila si důkazy jiné (viz str. 2 žaloby), nejsou žalobní bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
21. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní body důvodnými a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

22. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení soud postupoval podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyla v řízení úspěšná. Žalovaná nemá ve věcech důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. dubna 2025

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně